

4.12.77

Les excepcions

(II)

Després de la nostra exposició d'ahir dels termes prepositius de què disposem per a indicar l'excepció, que vam poder comprovar que no són pas escassos ni de bon tros, avui ens caldria ampliar-la amb els termes conjuntius corresponents, és a dir, amb aquells amb els quals indiquem que l'element de la proposició que constitueix l'excepció d'una afirmació que acabem de formular no és un nom o un grup nominal, sinó una oració.

Es sabut que molts termes prepositius poden esdevenir conjuntius amb l'addició de la conjunció que, i amb l'abdicació de la preposició de, si el terme prepositiu la contenia. Així, fora de llevat de i tret de, poden originar els termes conjuntius fora que, llevat que i tret que. El diccionari només recull el primer; fora que il·lustra amb l'exemple següent: Ell no en sabrà res, fora que tu li ho diguis. La Gran Enciclopèdia Catalana admet també llevat que: Hi anirem, llevat que ploqui. I, per la nostra banda, no creiem que res s'oposi a l'admissió de tret que.

Una altra expressió que es pot usar amb el mateix valor que les que hem indicat és a menys que, que no figura a l'article menys del Fabra, però sí, en canvi, com a definició de fora de en d'altres textos del mateix Fabra: ... s'hi escriu la preposició, a menys que el predicatiu vagi precedit per un article

Com que a les normes gramaticals existeixen molts casos que constitueixen excepció, pot resultar útil de comprovar de quins recursos es valen els gramàtics per a indicar-ho. Heus aci, doncs, alguns exemples trets de Fabra, com a exponent de les diverses possibilitats que té encara la llengua en aquest camp: L'accent s'escriu sobre la primera vocal fora del cas en què sigui..., ... s'escriuen amb dièresi posat, que no hagin de portar un accent..., ... revesteixen aquestes formes sempre que el segon pronom no sigui..., ... es posa immediatament davant del verb si no es que aquest vagi precedit...

ALBERT JANE